

2 pav. Šurfas 6 tyrimų metu iš PR. L. Girlevičiaus nuotr.
Fig. 2. Test pit 6 during its excavation, as seen from the SE.

3 pav. Šurfas 5 jį praplėtus iš R. L. Girlevičiaus nuotr.
Fig. 3. Test pit 5 after it was extended, as seen from the E.

dalyje, pirmojo aukšto patalpose. Čia, inžinerinių tinklų kolektoriaus vietoje, atlikti archeologiniai žvalgymai. Iki 70 cm gylio tirti (XVIII?) XIX–XX a. suformuoti kultūrinio sluoksnio horizontai.

Santykinai nedidelės apimties tyrimai atlikti R rūsyje. Čia, inžinerinių tinklų kolektoriaus vietoje, tirti šurfai 4 ir 5. ***Šurfas 4*** tirtas iki 40–50 cm gylio, kur pasiektas rūsio V sienos įgilinimas. Kastame grunte – su pilka žeme maišytame žvyre – aptikta keletas XVIII–XIX a. datuotinų radinių. Stambaus žvyro įžemis pasiektas 40–50 cm gylyje. ***Šurfas 5*** tirtas iki 10–30 cm gylio. Tokiame gylyje atkasta iš molio plūkta rūsio patalpos asla. Manoma, kad ji buvo dviejų lygių. Kastame grunte – pilkoje smėlėtoje žemėje – radinių nerasta. Asla šiame archeologinių darbų etape neardyta. Šurfo ŠV kampe balto žvyro įžemis pasiektas 30 cm gylyje. Tolesniame tyrimų etape šurfo plotas praplėstas (3 pav.), siekiant nustatyti jos liekanų konfigūraciją. Nustatyta, kad asla patalpos V ir Š dalyse yra praardyta ankstesnių darbų metu. Vienas praardymų datuotinas XX a. I puse, kai šioje rūsio patalpos dalyje buvo pastatyta krosnis. Šurfe, praplėstojoje jo dalyje aptikta šio statinio liekanų.

Didžioji St. 3

During the winter of 2016–2017, a small-scale (83 m^2) excavation was conducted on the plot and inside the house at Didžioji St. 3, which is near the centre of Vilnius Old Town (Fig. 1), namely, in the basement and a ground-floor room of the building to be renovated and in the inner courtyard. In the W basement, which was built in the 18th century, a 17th-century and an earlier cultural layer horizon was discovered and in the courtyard, a layer up to 3.5 m thick that contained 16th–17th-century finds: 'bowl-shaped' stove tiles and sherds of household pottery (Figs. 2, 3).

Linas Girlevičius

Kosto Kalinausko gatvė 20

2016 m. žvalgyta statomo pastato su požemine automobilių stovėjimo aikštele vietoje Vilniuje, K. Kalinausko g. 20. 2015 m. sklype atlikti žvalgomieji tyrimai (*ATL 2015 metais*,

2016, p. 556). Žvalgymai pradėti nuo šio 1676 m^2 dydžio sklypo P dalies. Nustatyta, kad kultūrinis sluoksnis čia yra nuo 80 cm sklypo PR dalyje iki daugiau nei 2 m sklypo PV dalyje. Sklypo PV dalyje pasiekus įžemį, išryškėjo dideliu į jį įgilintų perkasimų ar natūralios kilmės reljefo darinių kontūrai (1 pav.). Šie objektai užpildyti pilkos spalvos gruntu su griuvenų priemaiša. Atvalant į įžemį įgilintus objektus, vienos iš ūkinių duobių pakraštyje rasti žmogaus palaikai – apardytas kapas. Čia buvo užkastas daugiau kaip 30 metų vyriškos lyties individas (antropologinį tyrimą atliko doc. dr. Arūnas Barkus). Tiksliau kapas nedatuotas, jis gali būti XVIII a. pabaigos – Tado Kosciuškos vadovaujamo sukilimo 1794 m. laikotarpio. Tirtose iki 2,8 m įgilintose duobėse aptikta gana daug galvijų ragų, kaulų, santykinai daugiau XVII a. datuojamų archeologinių radinių – buitinės keramikos ir koklių fragmentų. Tikėtina, kad XVII a. šioje tuomečio Vilniaus priemiesčio dalyje buvo skerdykla. Minimo laikotarpio pastatų liekanų žvalgymų metu neaptikta. Čia surasta XIX a. pabaiga ar XX a. pradžia datuotinų mūrinių konstrukcijų. Tai šioje teritorijoje stovėjusių dabartinio pastato Jono Basanavičiaus g. 23 kiemo korpusų mūrinių konstrukcijų liekanos. Su šio pastato statybos darbais sietinos ir kalkių duobės, aptiktos tiriamojo sklypo PV dalyje. Statant mūrinį pastatą buvo apardytas kultūrinis sluoksnis, galbūt ir kapas.

Žvagant likusioje sklypo dalyje pasiektas smėlio, žvyro įžemis, patikrinti jame išryškėję įvairūs perkasimai. Taip pat analizuoti grunto sluoksnių pjūviai. Paaiškėjo, kad apatinėje kultūrinio sluoksnio dalyje – pilkoje smėlingoje žemėje yra nedaug XVII a. I puse datuojamų archeologinių radinių. Šis iki 20 cm storio sluoksnis traktuotinas kaip buvęs augalinis sluoksnis. Jis išlikęs ne visame sklypo plote, labai apardytas vėlesnės ūkinės veiklos. Virš šio sluoksnio fiksuoti XIX–XX a. datuotini kultūriniai sluoksniai su minimo laikotarpio radiniais. Dauguma smėlio ir žvyro įžemyje išryš-

1 pav. Sklypo PV dalyje tiriamas į įžemį įgilintas objektas iš ŠV. L. Girlevičiaus nuotr.

Fig. 1. A feature set into the natural soil, as seen from the NW during the investigation in the SW part of the plot.

kėjusių objektų datuotini būtent XIX–XX a. Jie, jų užpildai patikrinti kasant gruntą rankiniu būdu. P–Š kryptimis ištęstas objektas fiksuotas sklypo R dalyje, smėlio įžemyje. Tai medinės konstrukcijos, formuotos iš apie 25 cm pločio horizontalaus tašyto rąsto ar kelių rąstų. Fiksuotas 25 m ilgio objektas tikriausiai yra buvusį sklypą ribojusios tvoros liekanos. Objekto datavimas nenustatytas, manome, kad jis datuotinas XVII a.

Kosto Kalinausko St. 20

In 2016, a field survey was conducted on the plot at K. Kalinausko St. 20 in Vilnius. During it, the remains of a masonry building erected in the late 19th–early 20th century and a burial dating to the late 18th century that had been disturbed, probably during the building's construction, were discovered on the plot's SW edge. The grave had been created on the edge of one of the first half of the 17th-century storage pits discovered at this location (Fig. 1). The large quantities of cattle horns and bones were found in three of these pits and it is thought that a slaughterhouse had operated there during the period in question. Sherds of 17th-century household pottery and stove tiles were also discovered. The remains of a long wooden structure were found in the E part of the plot. It is thought that a fence marking the plot's boundaries stood there in the 17th century.

Linas Girlevičius

Pylimo gatvė 17

2016 m. rugpjūčio–rugsėjo mėnesiais UAB „Teisinga orbita“ atliko detaliuosius tyrimus sklype Pylimo g. 17, Vilniuje. Sklypo teritorijoje stovėjo tarybiniu laikotarpiu statytas „Lietuvos“ kino teatras. Šį pastatą buvo numatyta griauti, o sklype statyti naują pastatą. Iki pradedant griovimo darbus, prie esamo pastato atlikti žvalgomieji tyrimai, ištirta 10 šurfų. Sklypo R dalyje, suprojektuoto naujo pastato statybos darbų zonoje, ištirtos dvi perkasos. 2016 m. tyrimai atlikti 129 m^2 plote (1 pav.). XX a. 7 dešimtmetyje statant „Lietuvos“ kino teatro pastatą, archeologiniai tyrimai nebuvo atliekami. Pirmą kartą archeologiniai tyrimai sklype Pylimo g. 17 atlikti 2006 m. (*ATL 2006 metai*s, 2007, p. 363–364) (V. Daminaitis). Tuo metu sklypo R dalyje ištirti 5 šurfai (23 m^2 plotas), nustatyta, kad kultūrinis sluoksnis daugelyje tirtų vietų yra XIX–XX a. pradžios, supiltinio pobūdžio, nes įvairiame gylyje rasta XVI–XIX a. radinių. Kultūrinio sluoksnio storis tirtose vietose siekė 2,2–3,8 m. 2014 m. žvalgomųjų tyrimų metu (J. Stankevičiūtė) ištirti 3 šurfai (12,5 m^2 plotas), aptikta XVII a. pabaigos – XVIII a. I pusės pastatų liekanų (*ATL 2014 metais*, 2015, p. 450–452).

2016 m. tirti šurfai buvo 2x1 m dydžio, siaurąja kraštine prigludę prie esamų pastatų pamatinių dalių. Šurfuose 1 ir 2, tirtuose prie kino teatro pastato V fasado, iki 1,5 m gylio kasti permaišytos supiltos struktūros sluoksniai. Suardymai įvyko statant kino teatro pastatą ir įrengiant požeminius inžinerinius tinklus. Grąžtu su gruntotraukiu nustatyta, kad šioje sklypo dalyje įžemio paviršius yra 2–2,5 m gylyje. Šurfai 3 ir 4 tirti prie kino teatro pastato Š fasado. Juose įžemis nepasiektas. ***Šurfas 5*** tirtas prie buvusio kino teatro kasų priestato P fasado. 85 cm gylyje atkasta esamo pastato pamato apačia. 55–130 cm gylyje tirti su pilka žeme maišyto smėlio, maišyto pilko grunto su griuvenomis sluoksniai. Juose surasta XVII–XIX a. datuojamų archeologinių radinių. 1,2–1,7 m gylyje buvo tamsiai pilkos spalvos grunto sluoksnis su XVI–XVIII a. datuojamais archeologiniais radiniais – buitinės keramikos ir dubeninių koklių šukėmis, metaliniais dirbi-